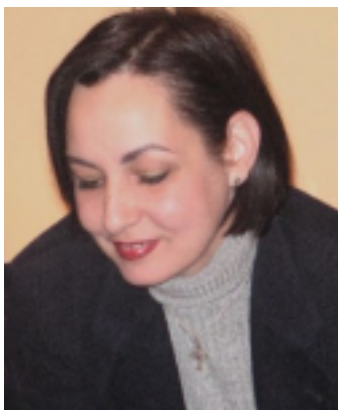

MIHAELA MALEA-STROE

După 50 de ani, înapoi, în bănci, la „Șaguna”!”

Se împlinește, anul acesta, o jumătate de veac de când am absolvit liceul. Ne vom reîntâlni, colegi și prieteni dragi de odinioară. Nu toți, desigur, pentru că, în atâția ani, viața – cu cele bune și cele mai puțin bune ale ei – ne-a treierat și vânturat în fel și chip.

„Mai visând la umbra morilor de vânt;/ Mai pândind amurgul simțurilor, ludic;/Mai crezând în rima plânsă de cuvânt...” (vorba poetului Laurențiu Ulici), ne-am schimbat, am încărunit, ne-am șubrezit și împutinat – vrem – nu vrem, asta ține de legile firii omenești! – dar nu ne-am pierdut spiritul, iar revederea nu poate fi decât prilej de... întinerită și întineritoare bucurie.

Mă ispitește, îmi dă târcoale, de ceva vreme, o amintire numai a noastră, a promoției 119, a celor admiși la Liceul nr. 1. – cum figura școala, în urmă cu 54 de ani, în documente. Totuși, la întrebarea „unde ești elev?” (sau „unde ai intrat?”, sau „unde ai terminat liceul?”), nimeni nu răspundea pe-atunci „la *Liceul nr. 1*”, ci, simplu, cald, cu mândrie calmă, lipsită de ostentație: „la *Șaguna*”. Răspundeam cu un nume, refuzam tacit să fim alipiți unui număr. Sfidând scriptele oficiale, eram „șaguniști” și, cu asta, basta!

De altfel, numerotarea (adoptată, în genere, după 1948) constituia radiera perfidă menită să șteargă subtil personalitatea și spiritul mai multor școli de prestigiu din urbe: Liceul „*Johannes Honterus*” devenise *Liceul nr. 2*, Liceul „*Dr. Ioan Meșotă*” devenise *Liceul nr. 3*, ulterior *Liceul industrial nr. 8*, Liceul „*Unirea*” – înainte „*Principesa Ileana*” – devenise *Liceul nr. 5*. Numere seci, inexpresive, irelevante, versus... nume și renume semnificative, rodnice.

Într-o semiclandestinitate, memoria Brașovului păstrase, nestricat de vremelnicii, numele „Andrei Șaguna” cuvenit lăcașului unde a răsunat în premieră opereta „Crai nou” a lui Ciprian Porumbescu, unde a fost elev Lucian Blaga, unde a fost profesor Emil Cioran, unde au predat și/sau au studiat alte mari personalități (Alexandru Surdu, Dumitru Stăniloae, Andrei Bârseanu, Gheorghe Dima, Eugen Jebeleanu, Ștefan Baciuc, Constantin Lacea, Ioan Meșotă, Vasile Goldiș, Andrei Oțetea, Sextil Pușcariu, Onisifor Ghibu, Octavian Goga, Titu Maiorescu ș.a.).

Tradiția orală, mult mai puternică decât aparatul administrativ, a păstrat neștirbit numele „pepinierii” unde s-au format zeci de academicieni (49 până în prezent), istoricul Ioan Aurel Pop, președintele Academiei Române în două mandate (2018-2026), fizicianul Nicolae-Victor Zamfir, vicepreședinte al Academiei Române, savantul Mihai Nadin, „românul din Silicon Valley”, mai bine cunoscut în lume decât acasă, dr. Alexandru Șerban Bologa, specialist în radiobiologie marină, artistul plastic Horia Țigănuș, devotat culorii, formei, dar și cuvântului ziditor, Ioan Sorin Apan – colegul nostru de serie, fizician (prin formație), teolog, etnograf și pictor (din pasiune), soprana Laura Niculescu (a cărei voce pătrunzătoare mi-o amintesc de când Laura era elevă), scriitorul, traducătorul, criticul literar Octavian Soviany și colegul lui de bancă, tot un literat de excepție, critic și eseist, Radu Țeposu, arhitectul, poetul și compozitorul Alexandru Andrieș, prozatoarea și publicista Rodica Bretin, criticul Alexandru Mușina, jurnalistul Eduard Huidan și mulți alții... S-au ridicat, din școala noastră, universitari, cercetători și artiști din diverse domenii, profesori de gimnaziu sau de liceu, ingineri, scriitori, medici, psihologi, juriști... Totuși, mai presus de profesii și de performanțe, cel mai important este că toți am primit lecțiile onestității, demnității și omeniei într-un temeinic lăcaș de cultură unde, prin îndelungată tradiție, mulți dascăli au fost modele umane și repere morale pentru discipoli.

În superba Sală Festivă, copilandri dornici să devenim elevi ai celebrului și râvnitului liceu, cunoscuserăm mai întâi, în 1972, emoțiile unui exigent concurs de admitere și tot acolo...

Da, tot acolo, patru ani mai târziu, aveau să ne încerce și mai copleșitoare emoții, la sărbătoarea celor 125 de ani de la înființarea școlii. Directorii de atunci, prof. Simion Toma și prof. Emil Marian – care, alături de inimoșii noștri dascăli, făcuseră toate demersurile cu putință în acest scop – ne-au anunțat că, prin decret prezidențial, *Liceul nr. 1* și-a redobândit, oficial, numele de *Liceul „Andrei Șaguna”*.

Cred că nimeni dintre cei prezenți atunci în sală nu poate uita tumultuoasa bucurie și ropotul de aplauze și urale care au izbucnit vulcanic după această multdorită veste! Unora ne-au dat lacrimile. Alții ne-am smuls emblemele anoste cu *Liceul nr. 1* de pe sacouri ori sarafane și le-am aruncat pe jos, în așteptarea emblemelor noi, care să ne confirme vizibil apartenența la *Liceul „Andrei Șaguna”*. Strașnic entuziasm ne-a cuprins! Emblema, în general un accesoriu nu tocmai îndrăgit de purtătorii uniforme școlare, de data asta era așteptată cu nerăbdare și satisfacție, ca un premiu de bun augur primit cu puțin înaintea examenului de maturitate.

Liceul în care fuseserăm admiși, în care am crescut, am studiat și ne-am format, își redobândise – în sfârșit! – identitatea firească, aceea pe care o avusese din 1922 până când puterea așa-zis „democratică”, „populară”, instalată cu anasâna după 23 august 1944, a considerat că numele unui mare Mitropolit al Ardealului îi stirbește ei autoritatea de... educator ateist.

Iar noi am fost *prima promoție* pe ale cărei diplome de bacalaureat stă scris *Liceul „Andrei Șaguna”*. După ani și ani de înstrăinare forțată, *în 1976 numele întemeietorului școlii*, al celui care – la propriu și la figurat – a pus piatra de temelie, *a biruit numărul*.

Ce emoții de nedescris! Ce emoții irepetabile! Necunoscute, greu de imaginat pentru promoțiile de șaguniști care aveau să vină în urma noastră, fericiți beneficiari ai schimbării fără să o fi trăit, așa cum am trăit-o noi, pe viu. De fapt, în acele clipe, am trăit intens, ca pe o însemnată izbândă în vremuri tulburi, revenirea la normalitate.

În general, amintirile din tezaurul fiecăruia sunt subiective, personale, diferite, nuanțate. Plăcute, neplăcute, amuzante sau triste, îmbucurătoare sau dureroase, încețoșate sau ferm conturate. Unele ne apropie, altele ne îndepărtează pe unii de alții, altele se șterg de parcă nici n-ar fi fost vreodată. Să existe, însă, o amintire comună

puternică, stăruitoare, a unui eveniment important, așteptat cu înfrigurare și perceput de o întreagă promoție la fel de intens, o caldă aducere aminte care să ne unească pe toți când privim înapoi... se întâmplă destul de rar.

„Trecut-au anii ca nori lungi pe șesuri”, dar...

Momentul unic din Sala Festivă va rămâne, lăuntric, o amintire numai a noastră! A promoției-martor 119, din 1976, prima promoție de absolvenți de după redobândirea cuvenitei noastre identități șaguniste. Se împlinesc 50 de ani de atunci și 175 de la înființarea liceului nostru, acum *Colegiul Național „Andrei Șaguna”*! Să le mulțumim dascălilor noștri și să păstrăm cu dragoste neprețuita amintire, să o împărtășim celor mai tineri și să ne bucurăm mereu că ne-a fost dat să avem parte de ea!

